

"Bütün sıfât ve şuûnât-ı İlâhiyeyi bir derece bildirecek, gösterecek binler esrarlı ahval ve sıfât ve hissiyat, enede münderiçtir." Bu her insan için geçerli midir, yoksa Peygamberimize, Onun varisi olan büyük zatlara mı mahsustur?

"Ene'de münderiçtir" yani onda derç edilmiş, yerleştirilmiştir denilmesi her insanın mahiyetinde bu hallerin ve hissiyatın bulunduğunu ifade ediyor. Zira insan bir nev'dir ve bu nev'in bir şahsının ruhuna hangi latifeler konulmuşsa bütün insanlara da konulmuştur.

Ancak, bu esrarlı ahvali, bu sıfat ve hissiyatı marifetullahı vesile yapma konusunda, insanlar arasında, Üstadımızın ifadesiyle, "zerreden şemse kadar" dereceler vardır. Nur'larda geçen "*Bazı insan bir zerrede boğulur, bazısında da dünya boğulur.*" ifadesinde bu hakikat çok veciz bir şekilde ortaya konulmuştur.

Allah'ın şuunatını, isim ve sıfatlarını mukayese yolu ile idrake yardım edecek haller, sıfatlar, hisler insanın ene'sine takılmış, fıtratına yerleştirilmiştir. İnsan bu cihetle varlıklar içinde en mümtaz ve en âzam bir mertebeye çıkmış, mahlûkatın en şerefli olanı olmuş, arza halife seçilmiştir.

Meselâ; sevmek, lezzet almak, hoşlanmak insan için birer şe'ndir yani haldir. Allah da mahlûkatını sever ama O'nun sevmesi, bizim bir eserimizi sevmemiz gibi değil. O'nun sevmesi münezze ve mukaddestir.

Allah kulunun ibadetinden memnun olur. Ama bu memnuniyet bir padişahın kendisine itaat eden bir askerinden memnuniyeti cinsinden değildir. Risale-i Nurlar bu mânâyı zihinlere yerleştirmek için "memnuniyet-i mukaddese" tabirini kullanıyor.

Allah'ın bütün mahlûkatının ihtiyaçlarını görmekte bir lezzet-i mukaddese vardır. Ama bu lezzet, bizim bir fakiri giydirmekten yahut doyurmaktan aldığımız lezzet gibi değildir.

Bu "*münezze ve mukaddes*" şuunatı anlamamız mümkün olmamakla birlikte uzaktan uzağa bir derece bakabilmemiz için İlâhî sıfatlardan bir misal verelim.

Mesela, Allah'ın kudret sıfatını düşünelim: Bütün sıfatlar gibi kudret sıfatı da Allah'ın zâtındandır, hariçten verilmiş değildir; ezelîdir ve ebedîdir.

Bizim kuvvetimiz ise bizim gibi mahlûktur, sonradan verilmiştir ve bizim ölümümüzle onun da icraatına son verilir; yani evveli ve ahiri vardır.

Bizim kuvvetimiz için büyükle küçük, az ile çok fark eder, birincileri daha zor, ikincileri ise daha kolay kaldırırız. Allah'ın sonsuz kudreti için zerrelerle yıldızlar müsavidir. Biri diğerinden daha kolay veya daha zor değildir.

Yine bizim kuvvetimiz ancak temas ettiğimiz şeylere taalluk edebilir. Maddeden münezzehe olan Allah'ın o nuranî kudreti ise görünen ve görünmeyen bütün eşyada mübaşeretisiz yani temas etmeksizin tasarruf eder.

Öte yandan, bizim irademiz cüz'î olduğu için kudretimiz de ona bağlı olarak bir anda ancak bir iş görebilir. Cenab-ı Hak ise sadece bir insanın bedenindeki yüz trilyon hücreyi birlikte bilir ve beraber idare eder.

Böyle çok cihetlerle bizim kudretimiz Cenab-ı Hakk'ın ezeli, ebedi, sonsuz ve mutlak kudretiyle mukayese kabul etmez. Allah'ın kudretini ancak mahlûkat aynalarındaki icraatlarıyla bilir ve o kudreti bizim bildiğimiz her türlü kuvvet ve kudretten münezzehe ve mukaddes olarak kabul ederiz. Hakikat budur, bunun dışındaki bütün görüşler, asılsız bir hayal ve vehim olmaktan ileri gitmez.